

सन २०२३-२४ करिता राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया (DPR Based Stream) योजनेंतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी ₹९.७६ कोटी निधी वितरीत करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि ०८२३/प्र.क्र. १४०/१४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : १७ जानेवारी, २०२४

संदर्भ :

१. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.१२ एप्रिल, २०२३.
२. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१३-१७/२०२३-PC, दि. १७ फेब्रुवारी, २०२३.
३. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया अंतर्गत राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या (SLSC) दि.१७ मे, २०२३ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त
४. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०५२३/प्र.क्र. ८९/१४-अ, दि. ११ ऑगस्ट, २०२३.
५. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०८२३/प्र.क्र. १४०/१४-अ, दि. ११ ऑगस्ट, २०२३.
६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०२३ आरकेव्हीवाय/३, दि. ०८ डिसेंबर, २०२३.
७. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.०८ डिसेंबर, २०२३
८. आदिवासी विकास विभागाचा शासन निर्णय क्र. बीयुडी-२०२३/प्र.क्र.०७/कार्यासन-६, दि. १५ जानेवारी, २०२४.

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - कॅफेटेरिया ही योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या अनुक्रमे ६०:४० प्रमाणात अर्थसहाय्याने राबविण्यात येते. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया (DPR Based Stream) योजनेंतर्गत सन २०२३-२४ मध्ये प्राप्त पहिल्या हप्त्याचा ₹५.०५ कोटी निधी दि. ११ ऑगस्ट, २०२३ (संदर्भ क्र.५) रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्यात आला आहे.

केंद्र शासनाच्या दि. ०८ डिसेंबर, २०२३ (संदर्भ क्र. ६) रोजीच्या पत्रान्वये अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता केंद्र हिश्यापोटी ₹ ५.८६ कोटी निधी प्राप्त झाला असून त्या समरूप राज्य हिश्याचा ₹ ३.९० कोटी निधी असा एकूण ₹९.७६ कोटी निधी वितरीत करणे आवश्यक आहे. त्यानुषंगाने सन २०२३-२४ मध्ये योजनेंतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीकरिता अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता ₹ ९.७६ कोटी निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

१. या शासन निर्णयान्वये सन २०२३-२४ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - कॅफेटेरिया या योजनेतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता केंद्र हिश्याचा ₹ ५.८६ कोटी (रुपये पाच कोटी शहाऐंशी लाख फक्त) आणि राज्य हिश्याचा ₹ ३.९० कोटी (रुपये तीन कोटी नव्वद लाख फक्त) असा एकूण ₹ ९.७६ कोटी निधी (रुपये नऊ कोटी शहात्तर फक्त) आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीद्वारे पुढीलप्रमाणे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे -

(रक्कम ₹ कोटी)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता मंजूर निधी (६०:४०)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१.	राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - कॅफेटेरिया - (DPR Based Stream)	५.८६	३.९०	९.७६

२. या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेल्या ₹ ९.७६ कोटी रकमेचे कोषागारातून आहरण व वितरण करण्याकरिता सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी व आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे तसेच सदर निधी राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या केंद्र व राज्य हिश्याच्या पुढील लेखाशिर्षातर्गत सन २०२३-२४ मध्ये अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा -

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
अनुसूचित जमाती	मागणी क्रमांक टी -५ २४०१- पीक संवर्धन ७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना ०१- जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (३२) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ A७४४) ३३-अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक टी -५ २४०१ - पीक संवर्धन ७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना ०१ - जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (३३) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ A७५३) ३३-अर्थसहाय्य

२. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी वितरीत केलेला ₹ ९.७६ कोटी निधी कोषागारातून आहरित करून आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या नावे उघडण्यात आलेल्या Singal Nodal Account (SNA) मध्ये जमा करावा आणि तद्नंतर सदर निधी संबंधित प्रकल्पांच्या अंमलबजावणी यंत्रणांना PFMS द्वारे त्यांच्यासाठी उघडलेल्या Child Account मध्ये वर्ग करावा.

३. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (DPR) अंतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणी यंत्रणांकडून प्राप्त निधी मागणी, प्रकल्पाची तातडी, अंतिम टप्प्यावरील प्रकल्प व निधी लवकरात लवकर खर्च होणे इ. बाबी विचारात घेऊन प्रकल्पांचा प्राधान्यक्रम आयुक्त (कृषि) यांच्या स्तरावर निश्चित करण्यात यावा. त्यानुसार या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (DPR) अंतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता वितरीत करण्यात येत असलेल्या निधीचे प्रकल्पनिहाय वितरण आयुक्त (कृषि) यांच्या मान्यतेने करण्यात यावे.

४. उपरोक्त मंजूर निधीचे तात्काळ उपयोजन होण्याच्या दृष्टीनेच कोषागारातून आहरण करावे आणि सर्व विभागांनी त्यांना प्राप्त होणाऱ्या निधीचा तात्काळ विनियोग करावा, अंमलबजावणी यंत्रणांनी निधी उपयोजनाविना बँक खात्यामध्ये जमा करून ठेवू नये.
५. सर्व अंमलबजावणी यंत्रणांनी/विभागांनी त्यांना सन २००७-०८ ते सन २०२२-२३ या कालावधीत वितरीत केलेल्या निधीचे सनदी लेखापालांकडून लेखापरिक्षण झाल्याचे प्रमाणित करावे.
६. या शासन निर्णयान्वये केवळ 'अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता' निधी वितरीत करण्यात आला असून सर्व विभागांनी / अंमलबजावणी यंत्रणांनी त्यांना मंजूर केलेल्या प्रकल्पांतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी आवश्यक असलेल्या निधीकरिता उपरोक्त रकमेचा विनियोग करावा.
७. वैयक्तिक लाभाच्या प्रकल्पांतर्गत सर्व विभागांनी / अंमलबजावणी यंत्रणांनी लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) अनुदान वितरीत करावे.
८. प्रस्तुत शासन निर्णय वित्त विभागाचे संदर्भाधीन शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.०८ डिसेंबर, २०२३ अन्वये विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार तसेच आदिवासी विकास विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३९२/का-६, दि. ११ जानेवारी, २०२३ अन्वये दिलेल्या मंजूरीच्या अनुषंगाने व त्यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.
९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०११७१६३११३९६०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(महेंद्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. अपर मुख्य सचिव (आदिवासी विकास विभाग), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
६. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, पुणे.
८. प्रधान महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
९. प्रधान महालेखापाल-१/२ (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
१०. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
११. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१२. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१४ / अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
१३. निवड नस्ती.